

Uskonto perusopetuksessa

Pekka Iivonen

Uskonto perusopetuksessa

- Perusopetuslaki velvoittaa opetuksen järjestäjiä järjestämään kaikissa kouluissa enemmistön mukaista oman uskonnon opetusta (kaikkialla evankelis-luterilainen uskonto).
- Opetuksen järjestäjän velvollisuus järjestää muiden uskontojen opetusta edellyttää kolmen oppilaan määrää opetuksen järjestäjän kouluissa sekä sitä, että kyseiseen uskonnolliseen yhdyskuntaan kuuluvat vanhemmat sitä pyytävät.

Uskonto perusopetuksessa

Perusopetukseen on tällä hetkellä vahvistettu 13 uskonnon valtakunnalliset opetussuunnitelmien perusteet:

Adventistinen, Bahá'í, Buddhalainen, Evankelis-luterilainen, Herran kansa ry:n, Islam, Juutalainen, Katolinen, Krishna liikkeen, Kristiyhteisön, Myöhempien Aikojen Pyhien, Ortodoksinen sekä Vapaakirkon uskonto.

Toteutuu enimmillään yhden järjestäjän kouluissa 5 – 6 uskontoa (ue, uo, ui ja yksittäisinä ryhminä muita)

Uskonto perusopetuksessa

Katsomusaine	Vuosi			
	2003	Prosenttia	2008	Prosenttia
Evankelis-luterilainen uskonto	552958	94,53	512 705	93,57
Ortodoksinen uskonto	6934	1,19	7 003	1,28
Elämäkatsomustieto	14056	2,40	15 543	2,84
Muut uskonnot	6775	1,16	8 919	1,63
Eivät osallistu	4257	0,73	3 763	0,68
Yhteensä	584980	100,00	547 933	100,00

Uskonto perusopetuksessa

Uskonnonopetuksen tavoitteet (koskevat kaikkia uskontoja):

- Oman uskonnon opetuksen tavoitteena on perehdyttää oppilas omaan uskontoon, suomalaiseen katsomusperinteeseen, muihin uskontoihin, auttaa häntä ymmärtämään uskontojen kulttuurista ja inhimillistä merkitystä sekä kasvattaa eettisyyteen.
- Lisäksi tavoitteena on, että oppilas kunnioittaa ihmisiä, joilla on erilainen vakaumus sekä pystyy elämään ja toimimaan eri kulttuureista tulevien ja eri tavoin ajattelevien ihmisten kanssa.

Uskonto perusopetuksessa

Uskonnon opetuksen tehtävänä on:

- antaa eväitä uskontojen vuoropuheluun ja keskinäiseen ymmärtämiseen,
- antaa tietoa omasta uskonnosta sekä ympärillämme vaikuttavista erilaisista kulttuureista ja uskonnoista.
- toimia ihmisoikeuskasvatuksen toteuttajana ja uskontojen kohtaamisen edistäjänä. (Globalisaatio ei ole johtanut uskonnollisuuden vähenemiseen vaan päinvastoin uskonnon merkitys on lisääntynyt useimmissa maailman maissa.)
- ehkäistä uskonnollista fanatismia ja tarjota asianmukaista ja kriittistä tietoa omasta ja muiden uskonnoista sekä niiden sisäisestä moninaisuudesta.
- pyrkiä kulttuuristen ja uskonnollisten syvärakenteiden tuntemukseen, jolloin myös kansainvälisyyskasvatuksen tavoitteet eivät toteudu omasta identiteetistä luopumalla vaan siihen entistä syvemmin perehtymällä.

Uskonto perusopetuksessa

Uskonnonopetuksen kustannuksista Suomessa:

- Viiden suurimman pienryhmäisten uskontojen opetusta järjestäneen kaupungin (Espoo, Helsinki, Tampere, Turku ja Vantaa) kulut ovat vuodessa noin 1 270 000 euroa. Oppilasmäärältä nämä opetuksen järjestäjät edustavat lähes 59 prosenttia kaikista pienryhmäisissä uskonnoissa olevia oppilaita (noin 8950 /15 900 oppilasta)
- Pienryhmäisten uskontojen kulujen voi arvioida olevan koko maassa noin 2 200 000 euroa vuodessa

Uskonto perusopetuksessa

Uskonnonopetuksen tulevaisuudesta:

- Opetuksen tulee vastata entistä paremmin yhteiskunnan muuttumiseen ja sen vaatimuksiin → globalisaatio, kestävä tulevaisuus, yhteiskuntarauha
- Opetuksessa pitää auttaa oppilaita kohtaamaan erilaisuus ja eri katsomuksen omaavat ihmiset → rasismien ja syrjäytymisen ehkäisy
- Opetuksen tulee vahvistaa lapsen omaa ja perheen katsomuksellista vakaumusta → itsetunnon ja oman katsomuksen synty
- Opetuksessa pitää lähteä aina oppilaasta ja hänen uskontoperinteestään → dialogi muiden kanssa
- Eri katsomusten tuntemista pitää lisätä → ihmisten kansainvälinen vuorovaikutus
- Eettisten ja katsomuksellisten asioiden entistä laajempi käsittely → arvot, asenteet, yhteisöllisyys ja eettisyys